

-3 N. of a tribe (गण). -मीढः [अजो मीढो यज्ञे सित्तो यत्र ब.] 1 N. of the place called Ajmeer. -2 N. of the eldest son of Hasti, born in the family of Puru, son of Yayāti. -3 N. of a son of सुहोत्र and author of some Vedic hymns like Rv. 4. 43. -4 surname of Yudhisthira. -मुख a. goat-faced. (खः) N. of a Prajāpati (Dakṣa). When Dakṣa reviled Śiva at his sacrificial session, Vīrabhadra pulled out his face, and afterwards at the request of Śiva himself he put up a goat's face in place of the original human one. (-खी) N. of a Rākṣasī kept to watch over Sitā in the Aśoka garden at Lankā. -मोदा, -मोदिका [अजस्य मोद इव मोदो गन्धो यस्याः, अजं मोदयतीति वा] N. of a very useful medicinal plant, Common Carroway; the species called Apium Involueratum or Ligusticum Ajowan (Mar. औवा). अजमोदां च बाह्यैर्कं जीरकं लोघ्नकं तथा । Śiva. B. 30. 18 -लम्बनम् [अज इव लम्बयते गृह्यते कृष्णवर्णत्वात् कर्मणि ल्युट्] antimony. (Mar. सुरमा). -लोमन्, -लोमी -मा [अजस्य लोमेव लोममञ्जरी यस्य-स्याः वा] cowage, Carpopogon Pruriens (Mar. कुहिलो). -वसितः [अजस्य वसितरिव वसित-र्यस्य] N. of a sage, or of a tribe sprung from him. -वीथिः -थी f. [अजेन ब्रह्मणा निर्मिता वीथिः शाक त.] 1 one of the three divisions of the southern path comprehending the three asterisms मूल, पूर्वाषाढा and उत्तराषाढा; a sort of heavenly passage (गगनसेतु, यमनाला); पितृयानोऽजवीथ्याश्च यदगस्त्यस्य चान्तरम् Y. 3. 184. -2 goat's path. -शृङ्गी [अजस्य मेघस्य शृङ्गमेव फलं यस्याः सा] N. of a plant, विषाणी or Odina Wodier, highly medicinal, (Mar. मेंढशिंगी), See मेघशृङ्गी.

अजका = अजिका below.

अजनम् [अज् भावे ल्युट्] Moving, driving: -नः Brahmā; योनिजः born from Brahmā; i. e. Dakṣa.

अजनिः [अज्-अनि] A path, road.

अजा [न जायते इत्यजा] 1 (According to Sāṅkhya Philosophy) Prakṛti or Māyā, the verse which refers to अजा, (अजामेकां लोहितशुक्लकृष्णाम् &c.) is interpreted by the Vedāntins as referring to the प्रकृति consisting of तेजस्, अप् and अन्न, See Ś. B. -2 A she-goat. -Comp. -गलस्तनः the fleshy protuberance or nipple hanging down from the neck of goats: (fig.) an emblem of anything worthless or useless; धर्माधिकाममोक्षाणां यस्यैकोऽपि न विद्यते । स्तनस्येव तस्य जन्म निरर्थकम् ॥ स्तनवद्वलम्बते यः कण्ठेऽजानां मणिः स विज्ञेयः Br. 8. 65. 3. -जीवः, -पालकः a goat-herd, See अजजीव &c. -तौल्वलिः [शाक^०गण] N. of a sage who lived on the milk of goats (अजादुग्धेन वर्तमानः).

अजका-अजिका (स्वार्थे कन् टाप्) 1 A young she-goat. -2 [अजस्य विकारः अवयवः गलस्तनः पुरीषं वा] The fleshy protuberance on the neck, or its excrement. -3. A disease of the pupil of the eye. -Comp. -जातः [अजकैव जातः] the above disease, (अजापुरीषप्रतिमो रुजावाचं सलोहितो लोहितपिच्छिलासः । विदार्य कृष्णं प्रचयोऽभ्युपैति तं चाजकाजातमिति व्यवस्येत् ॥)

अजकवः -वम् The bow of Śiva (शिवो हि अनेनैव धनुषा त्रिपुरासुरस्य वधेन अजं विष्णुं कं ब्रह्माणं च अवात् प्रीणयामास इति तस्य धनुषोऽजकवत्वम्, अजको वातीति Tv.)

अजकावः -वम् Śiva's bow. -2 [अजकं छागं वाति प्रीणाति; वा-क] N. of the tree ववरी (Mar. तिलवण) of which goats are said to be very fond. -3 [अजका अजागलस्तन इव वाति प्रकाशते वा-क] A sacrificial vessel of wood (of the form of अजागल) dedicated to Mitra and Varuṇa (-वम् in this sense) मैत्रावरुणपात्रम् -4 A disease of the pupil of the eye = अजकाजात q. v. -5 A venomous kind of vermin Cantipede or scorpion (अजका रोगविशेषः, तद्विषम्).

अजगम् [अजं विष्णुं गच्छति शरत्वेन गम्-ड] Śiva's bow. -गः 1 [अजेन ब्रह्मणा गम्यते गीयते वा, कर्मणि गम्-ड, गै-क] N. of Viṣṇu. -2 [अजेन गच्छति अजं छागं यज्ञाङ्गत्वेन गच्छति वा] Fire.

अजगर See under अज.

अजगवम् [अजगो विष्णुः शरत्वेन अस्त्यस्य अजग-व P. V. 2. 110] Śiva's bow, Pināka.

अजगावः [अजगं विष्णुम् अवति अब्-अण्] 1 Śiva's bow. -2 The southern portion of the path of the sun, moon and planets. -3 N. of a snake-priest.

अजटा [नास्ति जटा शिफा यस्याः सा] N. of a plant भूम्यालकी or कपिकच्छू, See अज्जटा.

अजड a. Not stupid. -डा N. of the plant अजटा, कपिकच्छू (अजडयति स्पशमात्रात्).

अजध्या [अजाय हिता अजध्या; अज्-धयन् P. V. 1. 8] 1 N. of the yellow jasmine यूथिका (Mar. पिवळी जाई). -2 A flock of goats.

अजन a. [न. ब.] Destitute of men, tenantless, desert. -नः [कुत्सितार्थे नञ्] A bad or insignificant person.

अजननिः f. [नञ् जन्-आक्रोशे अनि P. III. 3. 112] Cessation of existence; तस्याजननिरेवास्तु जननीकेशकारिणः Śi. 2. 45 may he not be born, may he cease to exist !

अजनयोनिजः Dakṣa Prajāpati (Bhāg. 4. 30. 48).

अजनाभम् An ancient name of Bhāratavarsa; (Bhāg. 11. 2. 24).

अजन्मन् a. Unborn, epithet of the Unborn Being, the Eternal being; पुरुषस्य पदेष्वजन्मनः R. 8. 78. -म. [नास्ति जन्म यत्र] Final beatitude, absolution; तस्मात्स योगादधिगम्य योगमजन्मनेऽकल्पतं जन्मभीरुः R. 18. 33.

अजन्य a. Not fit to be produced; not favourable to mankind. -न्यम् [लौकिकहेतुभिर्न जन्यते; जन्-णिच्-यत्] A portentous phenomenon, inauspicious to mankind, such as earth-quake.

अजपः [अस्पष्टं जपति निन्दार्थं नञ्, जप्-अच्] A Brāhmaṇa who does not (properly) repeat his prayers (कुपाठक); अजपा ब्राह्मणास्तात शूद्रा जपपरायणाः । भविष्यन्ति कलौ Mb.; one who reads heretical works. -पा [प्रयत्नेन न जप्या अप्रयत्नोच्चारितत्वात्; कर्मणि अच्] N. of a Mantra called हंस, which consists of a number of inhalations and exhalations (श्वासप्रश्वासयोः बहिर्गमनागमनाभ्याम् अक्षरनिष्पादनरूपो जपः स च हंसः सोऽहम् इत्याकार एव उच्छ्वासासैरेव निश्वासासैरेव इत्यक्षरद्वयम् । तस्मात्प्राणश्च हंसाख्य आत्माकारेण संस्थितः ॥)